

Beroepstrots van een schoenpoetser

De markt van Soubré ligt al weer enkele uren gaans achter ons. Gaans betekent voor ons zittend in een degelijke, comfortabele en nog redelijke witte Mitsubishi Colt met airco.

Op weg naar en van de markt passeren we heel wat mensen voor wie gaans nog echt te voet is. Urenlang zijn ze in de brandende zon onderweg met hun koopwaar.

Veelal zijn het vrouwen die zo sjouwen. Na enkele dagen Ivoorkust heeft dat beeld zich al in mijn hoofd vastgezet. Als passant meen je de sociologische kernpunten in een mum van tijd te raken. Wat blijft hangen van passages door dorpen: de vrouwen aan het werk, de mannen die bij elkaar hangen onder een afdak. Kletsen, drinken, een been ontspannen wiebelend. Soms ternauwernood opkijken als we passeren. Zijn ze vandaag al te veel beneveld door de drank of het kauwen op geestverruimend spul? In Soubré zijn we op zoek gegaan naar simpele badslippers, toch een beetje beducht voor enge beestjes op het strand of gewoon in de douche van een hotel. Iets simpels zoeken we, het is maar voor tussendoor. Er zijn veel Afrikanen voor wie dit dagelijks schoeisel is. Misschien mogen ze zich nog gelukkig prijzen dat ze zich die kunnen veroorloven. Natuurlijk betalen ze niet zoveel als wij, al dingen we dapper af op een spotprijs.

We zullen laten zien dat we niet de eerste-de-beste toeristen zijn. Na een spelletje dat ik slechts met moeite kan spelen, zijn we allebei de bezitters van eenzelfde paar slippers: knalblauw met kleurige biezen en voorzien van eigentijds klittenband. Klittenband dat het overigens na enkele contacten met water, niet uitzonderlijk toch voor badslippers, niet meer doet. Wat jammer nou, want het waren 'echte' Zico's.

Enkele weken later krijgt de merkenindustrie trouwens weer een zware klap als Dirk in Sassandra op de markt echte knalgele Kenzo onderbroeken koopt.

Voor het strand zullen we onze real Zico's voorlopig niet nodig hebben, want we rijden met het strand in de rug, naar het noorden.

Het wordt tijd om iets te drinken. Er is bijna geen mens te zien in het kleine dorp Issia. Op een pand maken drankreclames duidelijk dat daar een café is. Het is niet meer dan de tuin achter een huis waar we door een poort terechtkomen. Schaduw is er genoeg van grote bomen. Er staan enkele gewone keukenstoelen die hier nog niet tot het Thonet-model bestempeld zijn, en een omgekeerde sinaasappelkist bij wijze van tafel.

Een vriendelijke vrouw voorziet ons van een flesje prik en verdwijnt meteen naar binnen. Dan zien we weer even niemand. Tot er ineens een jongetje voor ons staat. Is hij van binnen gekomen, gestuurd door zijn moeder? Of heeft hij zelf het idee gekregen om de tuin binnen te stappen. In ieder geval wordt hij niet weggejaagd.

Verlegen en met weinig woorden vraagt hij of hij onze schoenen mag poetsen. Wij zijn zelf niet zulke fervente schoenpoetsers en voor ons kunnen deze schoenen zo nog dagen mee. Daar komt bij dat poetsen in de stoffige straten toch een beetje onbegonnen werk is. Maar in een flits zie ik onze schoenen met de ogen van deze jongen: deerniswekkend. Daar moet iets aan gebeuren.

Dat laten we hem dan ook weten.

De jongen knikt. Hier ligt een opdracht voor hem.

Hij gaat op zijn hurken zitten en opent het kistje. Met een kennersblik bekijkt hij de bruine schoenen van Dirk en haalt bruine schoenpoets uit zijn kistje. Hij gebaart dat Dirk er zijn rechtervoet op moet zetten en gaat aan het werk.

"Hoe heet je?" vraagt Dirk.

"Souris," is het antwoord.

Ik hou het op de betekenis: glimlach, want deze jongen doet niet aan een muis denken, en zeker niet aan een grijze muis. Met zijn negen jaar is hij een van de Ivorianen die me na lange tijd nog scherp voor de geest staan. Even later glimlachen twee bruine schoenen de poetser toe. Hij is voldaan. Nu zijn mijn schoenen aan de beurt. Het zijn al tamelijk afgetrapte exemplaren die voor deze reis nog goed dienst konden doen, maar die daarna toch de afvalbak wacht. Dat is Souris zijn eer te na. Mijn schoenen verdienen een tweede leven. Ze zijn donkerblauw en ik betwijfel of hij die kleur in zijn kistje heeft. Ik kan de inhoud niet goed zien, maar in elk geval haalt hij er zwart uit. Natuurlijk zeg ik niet dat het niet de goede kleur is. Ik wil hem niet in verlegenheid brengen en bovendien, wat maakt het uit, die oude schoenen.

Met toewijding stort hij zich op zijn karwei. Als een schoen klaar is, tikt hij met de borstel twee keer kordaat op het krukje waar mijn voet op staat. Ik moet de andere schoen erop zetten. Die steekt nu vaal en armoedig af tegen zijn diepzwarte collega. Even later zitten beide schoenen glanzend aan mijn voeten.

Souris ziet niets van mijn ogen die langzaam vochtig worden. Gelukkig niet, hij zou er niets van snappen. Zo rijk zijn en dan zitten te janken.

Wat voor toekomst heeft zo'n jongen nou? Nee, hij gaat niet naar school. Een neutrale mededeling, lijkt het. Ik denk aan mijn neefje Stefan, op dat moment even oud. Een onmetelijke afstand op elk gebied ligt tussen hen. Zouden ze bij een ontmoeting toch twee dezelfde spelende kinderen blijken?

Natuurlijk krijgt Souris van ons meer geld dan hij gewend zal zijn. Hij wil zelfs wisselgeld geven.

Souris, een vleesgeworden Foster Parent kind, dat eigenlijk al heel goed voor zichzelf lijkt te kunnen zorgen. Hij zal waarschijnlijk wel moeten ook. De rust en de beroepstrots van een negenjarig kind, om te benijden.

Vele dagen en vele stofwolken later zijn mijn schoenen nog steeds glanzender en levenslustiger dan ze in maanden zijn geweest. Hun glimlach blijft mij herinneren aan Souris.